



Monumentnummer*: 522471

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 oktober 2001
Kadaster deel/nr: 15885/12

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*		
's-Hertogenbosch		's-Hertogenbosch		Noord-Brabant		
Straat*	Nr*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Sint Josephstraat	18		5211 NJ	's-Hertogenbosch		
Sint Josephstraat	20		5211 NJ	's-Hertogenbosch		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kad. object*	Appartement	Grondperceel		
's-Hertogenbosch	H			5508		

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

Voormalige PAROCHIALE LAGERE SCHOOL (St. Josephstraat 18) en PAROCHIALE MULOSCHOOL (St. Josephstraat 20), verbonden aan de parochie Sint Jan en de Congregatie St. Aloysius.

De parochiale gebouwen, anno 1999 nog steeds als school in gebruik, liggen aan de westzijde van de in de negentiende eeuw als onderdeel van een grootschalige inbreiding binnen het stedelijk weefsel van de historische binnenstad herbebouwde St. Josephstraat. Achter de schoolgebouwen, die gelegen zijn aan de straatzijde van een groot nagenoeg rechthoekig perceel, bevindt zich een ruim achtererf. Links en rechts in de rooilijn gelegen buurpanden, links aangrenzend rechts een klein steegje naar het achtererf.

De in opdracht van de Congregatie in 1895 (St. Josephstraat 18) en 1912 (St. Josephstraat 20) gebouwde panden etaleren de stilistische veranderingen in de katholieke schoolarchitectuur uit het eind van de negentiende en de eerste decennia van de twintigste eeuw: een in Neo-Gotische stijl gebouwde lagere school (nummer 18) en een meer eigentijdse, soberdere vroeg twintigste-eeuwse variant, nog geënt op de neogotische vormtaal (nummer 20).

In de dakschilden diverse nieuwe dakramen. De voorgevels zijn op onderdelen gewijzigd (hoofdentree nummer 18)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



en versoberd (o.a. linker travee nummer 18). De achterzijde van nummer 18 is ingrijpend gewijzigd en versoberd. De interieurs zijn deels gemoderniseerd.

Omschrijving.

De voormalige lagere school (St. Josephstraat 18) is een bakstenen pand op nagenoeg L-vormig grondplan bestaande uit een evenwijdig aan de straat gesitueerde langsvleugel en een haaks op de straat gesitueerde dwarsvleugel met twee bouwlagen en een kapverdieping onder een met kruispannen gedekt samengesteld dak (zadeldak met haaks aankappende zadeldaken) waarop dakkapellen, voorzien van leien in Maasdekking, met omlopende schilddakjes waarop spitsen met pironen. Aan de achterzijde een- en tweelaags aanbouwen onder plat uit later tijd. De voorgevel telt elf vensterassen waarin twee topgevels, links met klimmend spitsboogfries bekroond met kruis en rechts met getrapt fries. Geprofileerde goten op bloktandlijsten. Het in kruisverband gemetselde pand wordt verlevendigd door siermetselwerk, tandlijsten, speklagen en spekblokken, rode profielsteen, hardsteen voor waterlijsten, de projecterende plint en venstertracering en smeedijzeren sierankers. Links op de verdieping beeld van St. Aloysius onder baldakijn. Gevelplaten met 'Congregatie St. Aloysius' en 'Par. School St. Jan'. Overwegend houten kruiskozijnen met twintigruitsramen, op de begane grond onder rondbogen met driepassen in het decoratieve boogveld, op de verdieping onder segmentbogen met dito boogveld. Aan weerszijden van het Aloysiusbeeld spitsboogvensters met tracering. In de topgevel blinde spitsboognissen.

Achterzijde soberder gedetailleerd. Noordkant van de dwarsgevel met siermetselwerk en vensters zoals voornoemd. De belendende voormalige MULO-school (St. Josephstraat 20) is een uitbreiding van de lagere school. Dit bakstenen pand beslaat een rechthoekig grondplan en telt drie bouwlagen met een kapverdieping onder een met verbeterde Hollandse pannen gedekt schilddak met twee dakkapellen onder lessenaardaken. De voorgevel telt zeven traveeën met in de eerste, vierde en zevende travee hoger opgetrokken, licht risalerende torenvolumes met tentdaken, bekroond met pironen. Rechter torenvolume met afgeplat tentdak waarop smeedijzeren vorstkam, gedeeltelijk aan het gezicht onttrokken door een ervoor opgemetselde schoudergevel. Middenvolume met flankerende balustrade. Licht geprofileerde goot op profielstenen, opgenomen in rondboogfries. Het in kruisverband gemetselde pand wordt verlevendigd door spekblokken en speklagen (onder andere van witte en geel geglazuurde baksteen); het gebruik van hardsteen voor de plint, waterlijsten, onderdorpels, lateien, afdekplaten, gevelplaten en ornamenten; verder divers (uitkragend) siermetselwerk en per bouwlaag divers vormgegeven sierankers. Verder gevelplaten met 'M.U.L.O.', 'St. ALOYSIUSSCHOOL' en 'ANNO"1912'. Getoogde of rechtgesloten vensters met veelal een- danwel tweedelige houten kozijnen of kruiskozijnen onder rond-, segment- of korfboog, vrijwel allemaal voorzien van markante kleine roedenverdeling. Entree met dubbele, beglaasde paneeldeur met siersmeedijzeren deurrooster.

Achterzijde met dertien vensterassen en rechter gevel overeenkomstig, maar veel soberder gedetailleerd.

De hoofdindelingen van hal, gangstructuur met daaraan grenzende klaslokalen zijn in basisopzet behouden gebleven. Van het interieur zijn o.a. vermeldenswaard: trapportaal met granito treden, houten leuning en smeedijzeren balustrade met doorgaand cirkelmotief; smalle steektrap in rechter zijvleugel met terrazzo treden, houten leuning en getordeerde smeedijzeren balusters; vensters met getordeerde spijlen; diverse boogportalen; keuken op begane grond met schuifkasten voorzien van okerkleurig kathedraalglas.

Waardering.



Het tweetal voormalige parochiescholen, een lagere school op nummer 18 en een MULO-school op nummer 20, is van algemeen belang. Het object bezit cultuurhistorische waarden als bijzondere uitdrukking van de sociale ontwikkelingen op onderwijsgebied in Brabant aan het einde van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw. Daarnaast als uitdrukking van de ontwikkeling van de katholieke congregaties en het daaraan verbonden onderwijs in parochiescholen. De aan de Sint Jansparochie verbonden scholen herinneren als zodanig aan de religieuze opbloei van de stad. Verder is het object als voorbeeld van grootschalige schoolbebouwing van belang voor de typologische ontwikkeling van scholen.

Het object bezit architectuurhistorische waarden vanwege het belang voor de architectuurgeschiedenis van de in de gevels zichtbare stijlontwikkeling waarbij een neo-gotische vormtaal (1895) wordt opgevolgd door een meer eigentijdse (1912), maar nog op de neogotiek geënte variant. Daarnaast vanwege de esthetische kwaliteiten van de detaillering en de verzorgde ornamentiek in met name de straatgevels. Het object bezit ensemblewaarden als onderdeel van een grootschalige negentiende-eeuwse stedenbouwkundige inbreiding binnen het weefsel van de historische binnenstad, gevormd aan weerszijden van de St. Jozefstraat, op de plaats van een tot dan toe dunbebouwd gebied. Daarnaast als onderdeel van de sinds de katholieke emancipatie snel opgekomen, hecht samenhangende klooster- en instituutsbebouwing rondom de kathedrale Sint Jan, waardoor het gebied een voor Den Bosch en daarbuiten vrij uniek en zeldzaam karakter heeft gekregen. Verder vanwege het beeldbepalende karakter van het silhouet van de school voor het ten noorden van de Sint Jan gelegen deel van deze religieuze bebouwing.

Het object is van belang vanwege grotendeels gaaf bewaard gebleven straatgevels en de in basisopzet herkenbaar bewaard gebleven schoolplattegronden.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw